

Gediget bygge kring diabetes – nu ännu bättre

DIABETES

Fjärde, omarbetade upplagan. 502 sidor.

Författare: Carl-David Agardh, Christian Berne, redaktörer.

Förlag: Liber; 2010.

ISBN 978-91-47-09331-1.

Fjärde omarbetade upplagan av boken »Diabetes« finns nu tillgänglig, men årets upplaga är 70 sidor längre än 2005 års dito. Överskådligheten har ökat genom att boken indelats i fem sektioner. För övrigt känns utseendet igen från tidigare upplagor, vilket inte är någon nackdel. Anmälnaren är förvissad om att pappersboken kommer att fortsätta finnas men är samtidigt övertygad om att många böcker, bland dem »Diabetes«, skulle göra sig alldeles utmärkt i digital form på en läsplatta, med regelbundet införda rättelser och uppdateringar.

Boken, som riktar sig till läkare och diabetesinriktade sköterskor, är som vanligt ett synnerligen gediget bygge, och totalintrycket är att en mycket bra bok blivit ännu bättre. Det hindrar inte att den noggranne läsaren kan hitta ett och annat att anmärka på och också finna att vissa områden är mer utförligt behandlade än andra.

Avsnittet om kost har utökats för att bättre spegla den moderna debatten om andelen kolhydrater och fett i kosten, myndighetsformuleringen »kan till-låtas« om sackaros i kosten hänger kvar från tidigare upplagor, i dag gör vi hellre ett mer neutralt ordval. Något förvirrande anges på sidan 143 att alkohol »... kan inte bara leda till förhöjd plasmaglukosnivå ...« – hur då, undrar anmälnaren – »... utan framförallt ... till hypoglykemi.«

Avsnittet om perorala antidiabetika är helt omarbetat, och alla nyare medel finns med. Under rubriken »Metforminets interaktioner« anges på sidan 168: »Likaså interagerar metformin med röntgenkontrastmedel och bör vanligen utsättas tre dygn före en sådan undersökning.« Inget av påståendena stöds av aktuella nationella och internationella riktlinjer och kan leda till att viktiga undersökningar inte blir utförda. Metfor-

»Praktiska synpunkter på insulinbehandlingen« är ett av bokens tunnare kapitel.

Foto: Science Photo

min interagerar inte med jodkontrastmedel, däremot kan jodkontrastmedel ge upphov till nedsatt njurfunktion och därmed ackumulation av metformin. I Sverige är riktlinjer utformade av Svensk förening för medicinsk radiologi. Där sägs att »... metformin sätts ut i samband med undersökningen [och] återinsättes tidigast 48 timmar efter us och först efter kontroll av pKr«. Denna nu gällande rekommendation återges dock i ett annat kapitel, på sidan 235, i samband med metformin och laktacidosis.

Insulinbehandling vid diabetes typ 1 och 2 är ett stort område och behandlas ingående. Det känns i det sammanhanget lite tunt att rubriken »Praktiska synpunkter på insulinbehandlingen« bara får en knapp sida. Det ges exempelvis

inte plats för en mer ingående diskussion om olika moderna insuliners absorption från olika injektionslokaler och från olika vävnader. Ett mycket förenklat budskap ges i en bildtext på sidan 188: »Absorption sker långsammast från låret, något snabbare från höften och snabbast från bukvägen.« Detta gäller inte generellt, verkligheten är mycket mer komplicerad än så.

En lärobok är ett referensverk, och om man kan sitta framför brasan med boken »Diabetes« och fördjupa sig i alla detaljer i reglering av insulinsekretionen (utmärkt beskrivet i kapitel 5) skulle jag som behandlar patienter med diabetes också vilja ha möjligheten att få detaljkunskaper om var forskningsfronten i fråga om moderna insulin står i dag när det gäller praktisk behandling.

En sista anmärkning från språkpolisen: Enheten millimol per liter skrivs mmol/L, inte mmol/l, hur lätt hade det inte varit att använda funktionen sök/ersätt i en digital upplaga av boken!

Boken »Diabetes« befäster sin ställning som standardverket på svenska om diabetessjukdomarna och får betyget fem betaceller av fem möjliga.

Anders Frid
överläkare,

endokrinologiska kliniken Malmö–Lund,
Universitetssjukhuset MAS

Nya upplagor

Hverdagspediatri. 478 sidor. Femte upplagan.

Författare: Ole Sverre Haga, Anders Bjørkhaug.

Förlag: Universitetsforlaget; 2009.
ISBN 978-82-15-01430-2.

Klinisk dermatologi og venerologi. 312 sidor. 3:e upplagan.

Författare: Klaus Ejner Andersen, Hans Bredsted Lomholt, Kristian Thøstrup-Pedersen, Hans Christian Wulff.

Förlag: Munksgaard Danmark; 2010.
ISBN 978-87-628-0949-9.